כח: ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

בלע המות. כדי לסיים בדבר הטוב משום דמועד קטן הוא סוף סדר מועד ומה"ט מתרץ הרב רבי יעקב מאולנייט"ש הא דאתמיל סדר נשים בט"ו נשים אע"ג דאתמיל בפורענותא לא מתחיל בדאמרינן בים נוחלין (נ"ב דף קח.) ותירץ דסומכין פורענות דמועד קטן אלא פורענות דיבמות דסמכינן פורענותא לפורענותא ונחמתא לנחמתא[א]:

צדקיהו מלך יהודה. לדיק גמור היה [ב]אבל במקבלא לא מצינו יותר כי אם שנה להעלות ירמיהו מן הטיט:

ינחם כתיב. בכתובות (דף סט:[ג]) פירשנו בענין אחר שלא כפירוש הקונטרס דהכא:

וליטול מנה יפה ראשון. פי' יש לישראל ליתן לו אבל הוא אין לו ליטול כדאמרינן פ' מקום שנהגו (פסחים דף נ:) הנותן עיניו בחלק יפה כו' מיהו נראה לי דהכן כיון שזהו דינו יכול לרשות סימן ברכה ותע"פ שאומרים בפ' הזהב (חולין קנג.) ונתן ולא שיטול מעצמו אין זה לוקח מתנות כי אם רואה שפיר מה שהוא רואה ואומר ליתן לו: (וע' תוס' ניטין נט: ד"ה וליטול מנה):

הדרן עלך ואלו מגלחין וסליקא לה מסכת מועד קטן

עין משפט נר מצוה

רלז א מיי' פ"ו מהלכות ר"ש הלכה כד ופ"ח מהלי' אבל הלכה ד סמג עשין כ טוש"ע א"ח סי' תקמז סעיף ב ב [מיי הי"ש ומהל' אבל שם טוש"ע יז"ד סי' תכ ס"ח ומיי' מלכי ס"ג]:
ג [טוש"ע יז"ד סי' תג סעיף י כהג"ר]:
רלז ד ה מיי' פ"ג מהלכות אבל הלכה ג סמג עשין כ טוש"ע יז"ד סי' שנו סעיף ה:
רלח ו מיי' פ"ד מהלי' כלי המקדש הלכה כ טוש"ע א"ח סי' קפז סעיף יד כהג"ר ומיי' רלז סעיף ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' אמר רב ויי לאזלא ויי לחבילא. פי' אחי לה לחבילה כו' שמיטה תחוכת ואחי לה אמאי כוה שמטאים את ומת. פי"א אחי לאולן לאמשכנים עליו: ב) שם גדוף וכסו מורת. פי' תעטופו והתכסו הסרים ר' זשך שנן גדולים וגן גנוסים ר"ש המת הזה: ג) שם רהיטו ר' פיל אמעברא רחופתא חיף. ר"ל רהיטו תגר ומרחן היה כל ר' ויו ועכשיו נפל ריקם כלי ר' מון אמעברא כשביקש לעבור תן בשולם ופרוך לגלת ר' מון לתבריכין: ד) שם אחנא ר' מרי אזגוני מיכדקי. פי' אינו הסוחרים לאזגוני מ' נדקו בלאחריתם נראה כ' זרם כגון זה שאין לו עכשיו ג' עה לקבול ושל מת עני ל' מרים אותו כדי שיתמתו כ' ש. מע"ש קנן: ה) שם ר' מתא כי מוחא ומרעין ר' בגיל. פי' דמיתתו היה כ' ביתת כל אדם שהכל מתים. ל' נעם מרעין מיטולת שיטורים ר' זיס ר"ל יותר משאר כ"ש ג' ז מלאתי בע"י קנן. ולגר"ל ל' ז דברש"י כדי"ה מרעא ר' ולא וכו' ל"ל היסורין הן ג' ית עכ"ל וכ"ל ופי' דבריו ד' יסורים הם בפנים ואינן ר' מרין אף דמיתתו היתה ש' ימה כמיתת אחרים ודו"ק:

מוסף רש"י

הובא בעמוד הבא

רבינו חננאל

בתרי' נשים במועד מענות אבל לא מטפחות. מאי אמרת, אמר רבא ווי לאזלא ווי לחבילא, פירוש, נשי דשכנציב היו חכמות והיו מענות ואומרות, ארי להולך, כי כתיב כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו וגר. ואריי לחי שהוא ממושכן, ונתבע לחי לם הפקדון שאעלו. כי אמר האדם מתמשכן לחי שלים רוחי שהוא אעלו

מסורת הש"ס

מתני' [ד]נשים במועד מענות אבל לא מטפחות ר' שמעאל אומר הסמוכות למטה מטפחות [ה]בראשי חדשים בחנוכה ובפורים מענות ומטפחות בזה וזה לא מקוננות נקבר המת לא מענות ולא מטפחות איזהו עיני שכולן עונות כאחת קינה שאחת מדברת וכולן עונות אחריה שנא' [ו]ולמדנה בנותיכם נהי ואשה רעותה קינה אבל לעתיד לבא הוא אומר [ז]בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו': **גמ'** מאי אמרת

א) אמר רב ויי לאזלא ויי לחבילא אמר רבא נשי דשכנציב אמרן הכי ויי לאזלא ויי לחבילא ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן [ב]גוד גרמא מככא ונמטי מיא לאנטיכי ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן [ג] [ג]עטוף וכסו טורי דבר רמי ובר רברבי הוא ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן שייול אצטלא דמלתא לבר חורין דשלימו זוודיה ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן [ד] רהיט ונפיל אמעברא ויזופתא יזיף ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן [ה] אחנא תגרי אזבוגי מיכדקו ואמר רבא נשי דשכנציב אמרן [ז] מותא כי מותא ומרעין חיבוליא [ח]תניא היה ר"מ אומר [ט]טוב ללכת אל בית אבל וגו' עד והחי יתן אל לבו דברים של מיתה [י]דיספד יספדוניה דיקבר יקברוניה דיטען יטענוניה דידל ידלוניה ואיכא דאמרי דלא ידל ידלוניה דכתיב [יא]כי טוב אמר לך עלה הנה וגו' ת"ר כשמתו בניו של רבי ישמעאל נכנסו ד' זקנים לנחמו ר' טרפון ור' יוסי הגלילי ור' אלעזר בן עזריה ור"ע אמר להם ר' טרפון דעו שחכם גדול הוא ובקי באגדות אל יכנס אחד מכם לתוך דברי חבירו אמר ר"ע ואני אחרון פתח רבי ישמעאל ואמר רבו עונותיו תכפוהו אבליו הטריח רבותיו פעם ראשונה ושניה נענה ר"ט ואמר [יב]ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה והלא דברים ק"ו ומה נדב ואביהוא שלא עשו אלא מצוה אחת דכתיב [יג]ויקריבו בני אהרן את הדם אליו כך בניו של ר' ישמעאל על אחת כמה וכמה נענה ר' יוסי הגלילי ואמר [יד]וספדו לו כל ישראל וקברו אותו והלא דברים ק"ו ומה אביה בן ירבעם שלא עשה אלא דבר אחד טוב דכתיב ביה [טו]יען נמצא בו דבר טוב כך בניו של ר' ישמעאל על אחת כמה וכמה מאי דבר טוב ר' זירא ור' חיננא בר פפא חד אמר שביטל [טז]משמרתו ועלה לרגל וחד אמר שביטל פרדסאות שהושיב ירבעם אביו על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל נענה ר' אלעזר בן עזריה ואמר [יח]בשלום תמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים [אשר היו לפניך כן] ישרפו לך והלא דברים ק"ו ומה צדקיהו מלך יהודה שלא עשה אלא מצוה אחת שהעלה ירמיה מן הטיט כך בניו של ר' ישמעאל על אחת כמה וכמה נענה ר"ע ואמר [יט]ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הדדרימון [בבקעת מגידו] [כ]ואמר רב יוסף אלמלא [כא]תרגומיה דהאי קרא לא הוה ידענא מאי קאמר בעידנא ההוא יסגי מספדא בירושלם כמספדא דאחאב בר עמרי דקטל יתיה הדדרימון בר טברימון וכמספד דיאשיה בר אמון דקטל יתיה פרעה חגירא בבקעת מגידו והלא דברים ק"ו ומה אחאב מלך ישראל שלא עשה אלא דבר אחד טוב דכתיב [כב]והמלך היה מעמד במרכבה נכח ארם כך בניו של ר' ישמעאל על אחת כמה וכמה א"ל רבא לרבה בר מרי כתיב ביה בצדקיהו בשלום תמות וכתיב [כג]ואת עיני צדקיהו עור א"ל הכי א"ר יוחנן שמת נבוכדנאצר בימיו ואמר רבא לרבה בר מרי כתיב ביה ביאשיהו [כד]לכן הנני אוסיפך על אבותיך ונאספת אל קברותיך בשלום וכתיב [כה]ויורו היורים למלך יאשיהו [כו]ואמר רב יהודה אמר רב שעשאוהו כבכרה א"ל הכי א"ר יוחנן שלא חרב בית המקדש בימיו א"ר יוחנן [כז]אין מנחמין רשאין לומר דבר עד שיפתח אבל שנאמר [כח][כט]אחרי כן פתח איוב את פיהו והדר [ל]ויען אליפז התימני א"ר אבהו [לא]מנין לאבל שמיסב בראש שנאמר [לב]אבחר דרכם ואשב ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים ינחם ינחם אחריני משמע אמר רב נחמן בר יצחק כתיב מר זוטרא אמר מהכא [לג]וסר מרזח סרוחים מרזח נעשה שר לסרוחים אמר ר' חמא בר חנינא מנין לחתן שמיסב בראש שנאמר [לד]כחתן יכהן פאר מה כהן בראש אף חתן בראש ובהן גופיה מנלן [לה]דתנא דבי ר' ישמעאל [לו]וקדשתו ולכל דבר שבקדושה [לז]לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון א"ר חנינא קשה יציאת נשמה מן הגוף

כציפורי

מגילה ג.; ב) נ[ערוך ערך גד שני מתלא פירוש ע"ין]. ג) [כתוס' תאומר לחרים התעטפו והתכסו בתלבושים אלים כי זה האים הבא להקבר אלנכם כן גדולים הוא. ערוך]. ד) מדרש פנ: כתובות עב.. ה) [שהושיבו אביו שומר שלא יעלה אלים לרגל ובטל מעמתא ועלה. ז"ל רש"י מתלכים]. ו) מגילה ג., ז) [ועי' תוס' כ"ק ג: ד"ה כדמתרגם], ח) תענית כה: [ובהגהרים מת:]. ט) [ותין דוכר אליו דבר ומחיב אחרי כן פתח אחוב אות פיהו ועבו אבריו כך מלאתי הגי' בתוכת האדם להרמב"ן ז"ל]. י) כתובות סט:. כ) הוריות יב: נדרים סב. ניטין נט:. ל) [ע' תוס' חולין פז. ד"ה וחייכון], מ) פרש"י פל כל עמוד זה תמלא נעין יעקב ע"ש], נ) ע' פירוש ברש"י על הרי"ף. ס) כס"מ: ויקורין הן רעים. ע) [כתוס' ב"ב יד:]. פ) [שבת קמנו: ערכין יז.]. צ) [בד"ה אמר ר"ן].

תורה אור השלם

1. כי שמעתם נשים דבר יי׳ והקח אזנכם דבר פיו ולמדנה בנותיכם נהי ואשה רעותה קינה:
ירמיהו ט יט
2. בלע המות לנצח ומחה אדני אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי׳ דבר:
ישעיהו כה ח
3. טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו:
קהלת ז ב
4. כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך לפני נדיב אשר ראו עיניך:
משלי כה ז
5. ויאמר משה אל אהרן ולאלעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף יי׳:
ויקרא י ו
6. ויקרבו בני אהרן את הדם אליו וישבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח:
ויקרא ט ט
7. וספדו לו כל ישראל וקברו אתו כי זה לבדו יבא לירבעם אל קבר יען נמצא בו דבר טוב אל יי׳ אלהי ישראל בבית ירבעם:
מלכים א יד יג
8. בשלום תמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשנים אשר היו לפניך כן ישרפו לך והוי אדון יספדו לך כי דבר אני דברתי נאם יי׳:
ירמיהו לד ה
9. ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הדד רמון בבקעת מגדון:
זכריה יב יא
10. ותעלה המלחמה ביום ההוא והמלך היה מעמד במרכבה נכח ארם וימת בערב ויצק דם המכה אל חיק הרכב: מלכים א כב לה
11. ואת עיני צדקיהו עור ויאסרהו בנחשתים לביא אתו בבלה: ירמיהו לט ז
12. לכן הנני אספך על אבתיך ונאספת אל קבריתיך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה אשר אני מביא על המקום הזה וישיבו את המלך דבר: מלכים ב כב כ
13. וירו הירים למלך יאשיהו ויאמר המלך לעבדיו העבריני כי החליתי מאד: דברי הימים ב לה כג
14. אחרי כן פתח איוב את פיהו וקלל את יומו: איוב ג א
15. ויען אליפז התימני ויאמר: איוב ד א
16. אבחר דרכם ואשב ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים ינחם: איוב כט כה
17. לכן עתה יגלו בראש גלים וסר מרזח סרוחים: עמוס ו ז
18. שוש אשיש ביי׳ תגל נפשי באלהי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה: ישעיהו סא י
19. וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני יי׳ מקדשכם: ויקרא כא ח

ל) זולי ל"ל ביני אומדי אתמעבדי וכו'. כן ל"ל ותסבר דאם וכו' מאבר תכלים יהם מר זוטרא אמר מהכא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com